

Letna naročnina znača 40—Din. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Šenburgovala ulica št. 8/I. Račun pri Poštni hramnici št. 16/160. Rekopisov ne vracamo! Telefon št. 21-09.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1933.

Štev. 48 — Leto II.

IZHAJA VSAKO SOBOTO

Naš 1. december

Ob proslavi našega državnega praznika nas obdajajo svečana čestva, ki iščejo izhoda v slavospevih in slavnostnih govorih. Mislimi bi, da to ni čas za ono vsakdanje kritiziranje, ki ga slišimo vedno in povsod na vseh koncih in krajih. In vendar smo se zadnjega leta privadili, da ravno na ta praznik gledamo resno in trezno na naše razmere in skušamo vsako leto ugotoviti, koliko smo na predovali.

Na vprašanje: Koliko in kako je že prodrla jugoslovanska državna zavest v dušo našega naroda, ne smemo odgovarjati s stališčem mest, trgov in večjih krajev, ampak moramo pogledati na našo preprosto vas. Mesta in trgi lažje dajo izraza svoji notranji zavesti, ker imajo ves oni aparat, ki je k temu potreben: društva, šole, zastave itd. Zato pa tudi ravno ti kraji prikrijejo nedostatke, ki se tu in tam še skrivajo pod krinko zunanjega sijaja. Naša vas je v tem oziru bolj skromna. Samo na videz ali v resnicu? Tam ne plapolači državne zastave s hiš... Zakaj? Zato ker jih nimajo. Ni dvoma: le malo hiš po deželi premore državno zastavo, zato jih ni videti... Kaj pa, če ni to edini vzrok?! Res je, da je vaščan sploh bolj rezerviran, kar se tiče javnih manifestacij. On ima drugo skrb. Tudi če je dober državljan, se mu ne zdi važno in potrebno, da bi to pokazal javno s tem, da bi razobesil zastavo. In vendar bi n. pr. tujcu, ki bi se na 1. december vozil skozi našo državo, ravno s tem dokazali, kako se narod zaveda svoje državnosti, če bi iz vseh tudi preprostih hiš visele državne zastave. Vemo, da so posebno po deželi na delu ljudje, ki skušajo čim bolj one-mogočiti vse, kar bi pričelo o državni zavesti podeželskega ljudstva. To so splošno znane stvari in — osebe. Pri popustljivosti in prizanesljivosti sedanjega režima je vse to mogoče. Lahko rečemo, da je marsikje bolje, nego bi to mogli soditi po zunanjih znakih, ker se ljudje radi izogibljejo »Zamerik in se ne marajo izpostavljati. A to se pravi še vedno, da se mora dobro umikati zlu in naloga našega nacionalnega gibanja je, da zlomi ta odpor protidržavnih elementov in da vsepopsov razširi oni državni ponos, ki se ne skriva sramežljivo in boječi za raznimi izgovori in obziri, ampak vedno in ob vsaki priliki, posebno pa na državni praznik javno tudi z zunanjimi znaki in nastopi manifestira svojo državno zavest. Treba bo še dosti dela, preden bo ves naš narod do zadnje kočo tako jugoslovansko zaveden, da se bo naš državni praznik čutil v zadnji gorski vasi. Gotovo je, da je od leta do leta boljše, a do popolne zmage državne misli, ko se ne bo dal motiti in preplašiti naš človek od vsakega takega ali takega agitatorja — je šedaleč. Naloga nacionalne organizacije je, da na ta dan mirno in trezno pregleda položaj in da po tem uredi svoje delovanje.

Zadnji čas smo imeli nekolikokrat priliko preizkušati nacionalno zavest naših širokih vrst. Zanimivo je bilo n. pr. videti, da se podeželska mladina čimdalje bolj uveljavlja v javnosti kot nacionalni naraščaj. To je razveseljivo. Nasprotno smo čitali n. pr.

da so neki blazirani študentje — torej nasledniki onih, ki so bili včasih nositelji nacionalne ideje! — kazali svojo visoko politično modrost s tem, da so nastopali proti nacionalnim manifestacijam in nastopali proti akcijam, ki so bile dokaz skupne državne zavesti. Tako se obrača svet. Kmečka mladina postaja nacionalna, mestna se cmeri in piškuri v omejenem provincializmu. A tudi tu se že jasni: Mestna mladina je mnogo bolj odvisna od države, ki ji daje kruha, kakor kmečka. Država, ki postaja povsod v novem svetu glavna posredovalnica med kruhom in delom, bo lahko izbrala one, ki ji hočejo služiti, in odklonila one, ki misljijo, da morajo drugim bolj služiti ko nji...

Sicer pa ne zahtevajmo od ljudi in državljanov nič nemogočega. V današnjih razmerih ni dvoma, da je ravno v vprašanju dela in kruha zapopadna tudi vso bodočnost naše državne misli, kajti v širokih vrstah se bo državna zavest utrdila tem bolj, čim bolj bo vprašanje rešeno v splošno korist. Vemo, da se človek težko navdušuje, če je lačen, in da ne bo kazal ljubezni do onih, ki mu ne dajo dela. To je pereče vprašanje današnje dobe, ki je v najožji zvezi z razvojem naše državne zavesti in nacionalnega ponosa. Zato je naloga našega nacionalizma pred vsem socialna, t. j. nacionalna zavest širokih vrst bo rastla s pravico ureditvijo socialnih razmer.

Naš državni praznik je v začetku zime, kot da bi nas hotel opozarjati na velike socialne dolžnosti, ki se ob tem letnem času čutijo bolj kot sicer. Ukar 1. decembra nam veleva ne le vedno, in povsod manifestirati svoje državno prepričanje, živeti v duhu našega državnega edinstva, slaviti spomin onih, ki so se žrtvovali za to državo, ampak z vsemi silami delati na to, da ustvarimo v tej državi srečno življenje za vse, ki so v nji, na podlagi socialne pravičnosti in skrbi za one naraščajoče tisoče in milijone, ki prihajajo kot upravičeni udeleženci našega državnega življenja in zahtevajo prostora pri našem delu in celu. Ni nacionalist, kdor ne čuti te prve in največje dolžnosti, kajti nacionalizem, to je bratstvo ljudi in le napačno pojmovan nacionalizem more grešiti proti onemu bratstvu, ki mora skrbeti za to, da najdejo vsi pravi državljanji v tej državi svoje delo in kruh. Kajti le take razmere ustvarjajo ono občo srečo, katera edina osrečuje nacionalno čutečega človeka.

Vemo, da bo treba premagati še velike ovire, preden pride domo do te za vso državo in državljanje tako važne in pravične ureditve. Toda 1. decembra nam veleva, da premagamo vse, kar ovira našo popolno državljanško srečo in da delamo in se borimo za ono bodočnost, ko bo vsak Jugoslovan na ta dan čutil blagodat svoje narodne države in se bo klanjal pred njo v zavesti, da je ona, ki daje dela, kruha in življenja vsem, ki omogoča nemoteno naš gospodarski in kulturni napredok in nas varuje pred sošedmi, ki bi nas zaslužili, kakov hitro pada ta zedinjena država nazaj v predvojno razdelitev. — Kajti le v edinstvu je nje sila in bodočnost!

Prerokba pesnika

Če postane ta narod, kakor verujem in kakor želim, jedro nove slovanske države, bo Evropa videla, kako je vzrastla na razvalinah Turčije nova država, ki bo pokrivala široke in krasne pokrajine med Donavo, Jadranskim morjem in visokimi vrhovi balkanskimi.

Lamartine (1833).

Pogosto vidijo drugi pri nas resnico, ki je mi sami ne vidimo. To ne velja samo za posamezne ljudi, ampak tudi za narode in države. Če stopimo v tujo hišo, opazimo v nji takoj napake, ki jih ne opazijo njeni stalni prebivalci. Marsičesa ne opazimo v svojem domu, kar opazijo drugi na prvi pogled; poštevno če pride k nam gost z dobrim okusom in bistrimi očmi. Mnogo lažje opazimo zmote in napake drugih nego svoje. Zato je prav, da pogledamo vase in okrog sebe večkrat s kritičnimi očmi. Res je, da ima vsak narod svoje napake, da ni nikjer na svetu države, ki bi bila vrhunc popolnosti, res je tudi da ni treba vedno in za vse jemati merila drugod, ker ima vsak narod svoje razmere, ki se komaj po stoletjih le za malo izpremenijo, vendar je prav, da poslušamo tudi glas drugih, kadar hočemo spoznati samega sebe. Evropa je n. pr. nas že davno zvala Jugoslovane in našo državo Jugoslavijo, ko smo bili mi ofici-

jelno še vedno — SHS. Tuji niso mogli razumeti, zakaj ne maramo skupnega imena, ki smo ga tako povdarjali v svetovni vojni in kam so izginili oni »Jugoslovani«, ki so propagirali še za časa vojne Jugoslavijo po antantnih deželah, po Švici, Londonu in Ameriki. In vkljub naši trdovratni formuli SHS je naša Evropa zvala »Jugoslavijo« in Evropa je imela prav. Kaj so bili Evropi naši malenkostni notranji prepriči. Takih stvari imajo povsod dovolj ni pa treba, da zaradi tega trpi — ime države.

Mi imamo v tujini dvojne vrste priateljev: eni so, ki nam žele sreče, ne ozirajo se na to, ali jim je pri nas vse po volji, ali ne, drugi pa so taki, ki misljijo, da mora biti pri nas vse tako, kot si oni žele, če ne opravljajo nas pred svetom. So pa tudi »priatelji«, ki nas »ljubijo« s sovraštvom. To je isto, kakor s priatelji sploh. Še nesebični in požrtvovani priatelji so pravi.

Vsa narod in vsaka država izkazuje hvaljenost svojim pravim resničnim priateljem. Nam Jugoslovancem se ne more očitati nehvaljenost. Radi povdarjamo dobre in darove, ki smo jih prejeli od drugih. Nič ne tajimo, da smo pri svojem osvobojanju in ustvarjanju nove države rabili zunanje pomoči, dasi, kakor vemo, je ravno v politiki zunanja pomoč redka — nesebična in idealna. Vemo, da je naše narodno osvobojenje bilo pred vsem plod naše notranje ekspanzivne nacionalne in kul-

turne sile, ki je rastla iz naših zatiranih narodnih mas, oživljenih z zgodovinskimi spomini naše svobodne preteklosti, vendar smo pri veliki zgradbi naše današnje Jugoslavije ne enkrat potrebovali tudi zunanjih prijateljev in zaveznikov, ki pa so seveda našli prijatelje in zaveznike tudi v nas.

V poseben ponos vsakemu posebno manjšemu narodu je, ako se zanimajo za njegovo usodo možje, katerih glas tudi v lastnem narodu odmeva močnejše kot mnenje drugih našavnih ljudi. Grki gotovo ne bodo nikoli pozabili, da se je za njihovo svobodo boril sam Byron, največji angleški in sploh največji pesnik svojega časa. Saj je ravno njegov nastop močno odjeknil v vsej Evropi in pridobil prijatelje grški svobodi. Byronova dela so vzbudila v Evropi splošno zanimanje za orient in Balkan, pa ni čudno, da so tudi drugi pesniki hoteli spoznati te eksotične dežele.

Ko je Byron leta 1824. pri Missburgih v Grčiji, kamor je bil pripeljal svojo četo na boj proti Turkom, umrl, je njegov vzgled dvignil celo tedanje reakcionalno Evropo, da se bo bolj zanimala za to, kaj se godi na Balkanu in vkljub nasprotju med sebičnimi velesilami, ki je prišlo potem do ruskega pohoda pod generalom Diebičem I. 1828–29, ki je vplival na razmere v Turčiji, da je l. 1830. dobila Grčija svojo svobodo in tudi v naši tedanji Srbiji so to leto prvič svobodno zapeli krščanski zvonovi in turška pest je morala zopet popustiti več svobode in zemlje mladi razvijajoči se državi.

Škoda, da Byron, ki je bil ves zaverovan

v starogrško slavo in kulturo, ni zapazil male

Srbije, ki je takrat s svojimi narodnimi pesmimi budila občudovanje Evrope. Zato pa so

zapazili to še neznano deželo francoški pesniki in pisatelji in ne najmanjši med njimi — Lamartine — je pred 100 leti obiskal in opisal te balkanske pokrajine v svojem delu

»Pot po orientu«, kjer je s pesniško preroskim duhom zagledal tudi bodočnost te male

države, ki takrat pod Miloševim vlado še ni

mogla pokazati posebnih vplivov evropske

kulture, pač pa je bila bogata svojega junashkega narodnega duha in pesnik je zapisal

zgoraj navedene besede, ki se se uresničile.

V nedeljo so temu pesniku v Beogradu in v

Zemunu postavili spomenik, ki ga je daroval

naš jugoslovanski kralj v spomin na njegovo

delo o Balkanu in za njegovo poznejše nastope

in v korist balkanskih kristjanov.

Lamartine ni samo eden največjih francoskih romantičnih pesnikov, Lamartine je bil tudi — politik.

Letos meseca avgusta je flandrijsko mesto Bergues — malo pokrajinsko mestece — proslavilo na najsvečnejši način stoletnico, od kar je prvič izviliblo tega aristokrata in pesnika, ki pa je bil obenem največji demokrat in politik za svojega poslanca. Ob tem času, ko so se vrstile volitve, je potoval pesnik po orientu. To je bilo prav zanimivo potovanje, saj je imel s seboj ženo in hčerko Julijo z velikim spremstvom. Bolehna hčerka je na poti umrila. Dne 9. apr. 1833. se je vrnil Lamartine po obisku mogočnih razvalin Balkana in starega Damaska proti Bajrutu, kjer se je vklrcal na ladjo »Sofijo«, dočim je druga ladja

»Alcesta« imela odpeljati truplo njegove mrtve hčerke v domovino. In ko je žalosten ubiral strune nad svojo mrtvo hčerkino in iskal

tolažbe v povezji, je od daleč pridrilj Arabe na konju in mu prinesel pismo iz Francije, v katerem mu je sestra gospa de Copeus, sporočala veslo vest, da je bil dne 7. januarja t. l. 1833. v mestecu Bergues prvič izvoljen za poslanca...

Kot poslanec je Lamartine deloval nele

za svoj okraj, ampak je sanjal o vlogi Fran-

cije in države v Evropi, zato je dvigal glas za njeno svobodo in razvoj. Bil je prijatelj Slovanov, za-

vzemal se je za zvezo z Rusijo in je širši

kratikrat predlagal predlog za osvoboditev balkanskih

kristjanov.

Med tem je njegovo delo »Voyage in

Orient« budi pozornost Evrope — bila je to

zelo čitana njiga — in budila zanimanje za

usodo balkanskih narodov. Med njimi — kot

vidimo — je prerokoval najlepšo bodočnost

mali Srbiji, ki je izpolnila njegovo prerokovanje.

Iz male, napol turške državice, se je

povzpela na najmočnejšo državo na Balkanu,

obsegla vse pokrajine do Donave in Balkana

do Adrije — in ta država mu je ob stoletnici

postavila spomenik na kraju, kjer je pred sto

leti ne brez ovir in težav potoval ta zanimivi

diplomat, pesnik in politik, ki je bil eden

onih, ki je v preroštem duhu videl našo bo-

dočnost bolj, ko mi sami.

Krajevna organizacija N. O. v Šiški pri-

redi v torek, dne 5. decembra t. l. Miklavžev

večer v sokolski dvorani v restavraciji gosp.

Čarmanja, Spored: popoldne ob 17. urij nastop

Miklavž za deco. Ob tej prilikai bo obdarila

šiščenske N. O. najsiromašnejšo deco iz Sp.

in Zg. Šiške; zvečer ob 20. urij prihod Miklavža

za odrasle. Po razdelitvi daril prostota zabava

s plesom in šaljivo pošto. Vstopnina prosta.

Vljudno vabijo Šiškarji.

Ob 15 letnici rojstnega d

Pravila Narodne Odbrane

I. Ime organizacije.

Član 1.

Narodna odbrana je organizacija svih nacionalno svesnih i moralno ispravnih Jugoslovena (Jugoslovenki), koji su voljni da u njoj sjedine svoje pojedinačne snage i tako stvore jedinstvenu i moćnu nacionalnu volju. Glavno sedište Narodne odbrane je Beograd, gde zasedava Središnji odbor organizacije.

Dan Narodne odbrane je Vidov-dan, kao praznik nacionalnog požrtvovanja; o njegovoj proslavi izradiće Središnji odbor Pravilnik.

II. Zadatak organizacije.

Član 2.

Zadatak Narodne odbrane je: da ospobi našu naciju za pun i svestan napredak kao i za odbranu od svih nedaća i neprijatelja.

III. Rad na ostvarenju zadatka.

Član 3.

Ostvarenje svoga zadatka Narodna odbrana postiže:

1. radom na jačanju nacionalne svesti našeg naroda u duhu potpuno narodnog i državnog jedinstva;

2. okupljanjem celokupne privatne inicijative, koja radi na moralnom, prosvetnom, zdravstvenom, privrednom, socijalnom i opšte kulturnom preporodaju i unapređenju našeg naroda, — suzbijajući nemoralne vrste i svaki neobuzdani egoizam pojedinaca, a budeći solidarnost, samopouzdanje, rasni duh i smisao za punu socijalnu pravdu;

3. suzbijanjem svakog rasturanja i slabljenja nacionalne životne snage, a naročito onog, koji proističe iz plemenske, verske, partijske ili koje druge zavadenosti;

4. budžetom, održavanjem i gajenjem ljubavi, revnosti i požrtvovanja za narod i državu, upućujući svakog državljanina da svoje dužnosti vrši tačno i savesno prema Kralju i Otadžbini;

5. potpomaganjem svih pojedinaca i udruženja, koja rade na osposobljavanju našeg naroda za odbranu;

6. jačanjem viteškog duha u našem gradu putem streljačkih, sokolskih i njima sličnih nacionalnih društava;

7. održavanjem kulturnih veza — uz poštovanjem međunarodnih ugovora i čuvanje prijateljskih odnosa susedstva — sa svima sa sličnicima van granica naše države, radi obezbeđenja njihovog nacionalnog opstanka;

8. obaveštavanje strane javnosti o pravim prilikama našeg naroda i države, razbijajući zablude, koje naši neprijatelji o nama zločamerne šire po svetu;

9. negovanje usrđnih veza sa onim narodima, koji su nam prijateljski naklonjeni, uz naročito staranje za razvijanje slovenske i balkanske solidarnosti; i

10. svim drugim sretstvima, koje joj vreme i prilike budu nametnule za izvođenje njenoga zadatka.

IV. Način rada.

Član 4.

U radu na ostvarenju svoga zadatka Narodna odbrana se služi:

1. sopstvenim silama i sretstvima, i
2. već postojećim udruženjima i ustanovama.

V. Članstvo.

Član 5.

Članstvo u Narodnoj odbrani je dvojako: pojedinačno i kolektivno.

a) **Pojedinačno članstvo.** Član Narodne odbrane može postati svaki punoletan naš državljanin i državljanka jugoslovenske narodnosti, čije moralne i patriotske kvalifikacije ni u kom pogledu ne dolaze u pitanje. Naši državljanini drugih narodnosti mogu postati članovi Narodne odbrane, uz iste kvalifikacije, ako su svojim životom i radom stekli zasluge za našu naciju i državu, a Središnji odbor ih, na predlog dotičnog Oblasnog, odnosno Mesnog odbora, primi.

U Narodnoj odbrani ne može biti član onaj: koji je u takvim internacionalnim organizacijama čije je delovanje u suprotnosti sa idejama i radom Narodne odbrane, ili se zalaže za takva preduzeća stranog kapitala, koja svojim radom škode našim nacionalnim interesima ili je netrpeljiv po ma kom osnovu (verskom, staleškom, partijskom i slično).

Po ovim slučajevima konačno odlučuje Središnji odbor Narodne odbrane.

b) **Kolektivno članstvo:** Kolektivnim članom Narodne odbrane može postati svako ono udruženje ili ustanova, koja radi u duhu člana 3 Pravila, a koje Središnji odbor primi. Kolektivnim članstvom pojedinačno članstvo nije uslovljeno, niti pak izključeno.

Pojedinačni i kolektivni članovi mogu biti: redovni, pomagači, utemeljači, dobrovrtori, veliki dobrovrtori i počasni članovi.

Među pojedinačnim redovnim članovima Oblasni odbor bira a Središnji odbor potvrđuje izvršne članove.

Član 6.

Prijem u članstvo po tačci a): Novi članovi primaju se samo uz pismenu preporuku i jemstvo dva stara člana.

Za rešavanje o primanju i isključivanju članova treba da bude prisutno $\frac{1}{3}$ (tri četvrtine) članova odbora. Ako protiv primanja glasa $\frac{1}{3}$ (jedna petina) prisutnih članova odbora, onda će prijavljeni član mora odbiti. Član se isključuje iz društva na obrazloženi predlog jednog člana odbora, za koji bude glasalo $\frac{1}{3}$ (tri četvrtine) prisutnih članova odbora.

Ko ne vrši savesno svoje dužnosti biće od odbora kažnjena, pa i isključen, ako odbor oceni da je greška zamašnijeg značaja. Članovi organizacije pre isključenja moraju biti prethodno od Središnjeg odbora razrešeni dužnosti. Ako rešenje o kazni donosi Mesni odbor na isto se kažnjeni može žaliti Oblasni odbor, čija je odluka izvršna prema kažnjenu, a Mesni odbor ima pravo žalbe Središnjem odboru. Ako rešenje o kazni doneće Oblasni odbor kažnjeni ima pravo žalbe Središnjem odboru, čije je rešenje izvršno. U slučaju svih isključenja, uvek konacno odlučuje Središnji odbor. U svakom slučaju rok za žalbu je deset dana od dana kad se odluka saopšti ili objavi preko lista organizacije. Isključenje može biti stalno, i vremenski ograničeno (udaljenje).

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u članstvo i isključenje ne daje se nikakvo razjašnjenje.

Za neprimanje u član

8. Raspravljanje o budućem radu Narodne odbrane u smislu naših nacionalnih potreba;

9. Eventualna izmena i dopuna Pravila.

Izbor predsednika vrši se aklamacijom ili na predlog kandidacionog odbora (devet članova), koji bira zemaljski sabor. Listu ostanog časništva, koje bira Zemaljski sabor, sastavlja kandidacioni odbor u sporazumu sa predsednikom.

Na mesto pojedinih članova, ispalih u međuvremenu dvaju Zemaljskim sabora, Središnji odbor predlaže Plenumu da upravnjena mesta popuni kooptacijom.

U slučaju da se najedanput upravni polovina ili više članskih mesta Središnjeg odbora, onda se saziva Vanredni Zemaljski sabor Narodne odbrane, koji bira nov Središnji odbor.

X. Srestva.

Član 25.

Materijalna srestva Narodne odbrane su: članski ulozi, dobrovoljni prilozi, zaveštanja i ostali prihodi.

Član 26.

Članarina u Narodnoj odbrani iznosi:

1. redovnih članova najmanje 1 (jedan) dinar mesečno;

2. pomagača najmanje 5 (pet) dinara mesečno;

3. utemeljača jednom za svagda najmanje 1.000— (jedna hiljada) dinara;

4. dobrotvara jednom za svagda najmanje 10.000— (deset hiljada) dinara; i

5. velikih dobrotvara u novcu ili zaveštanju najmanje 50.000— (pedeset hiljada) dinara.

Izvršni, redovni članovi i pomagači dobiju članske karte i značke od svojih odbora, a počasni članovi, utemeljači, dobrotvari i veliki dobrotvari povelju, koju izdaje Središnji odbor.

Oblik članske karte i značke propisuje Središnji odbor za celu organizaciju.

Član 27.

Za svako sakupljanje priloga za Narodnu odbranu mora se imati odobrenje Središnjeg odbora.

Član 28.

Prikupljeni prihodi dele se ovako: Mesnom odboru 30%, Oblasnom i Središnjem odboru po 35%.

Član 29.

Izdatke odbora, koji su po budžetu predviđeni, vrši predsednik i sekretar odnosno glavni sekretar odbora, a vanredne oni po odobrenju sednice dotičnih odbora.

Blagajnici odbora ne mogu činiti nikakve izdatke bez naloga i potpisa predsednika ili njegovog zamenika.

X. Nadzorni odbori.

Član 30.

Radi redovnog pregleda materijalnog poslovanja postoje Nadzorni odbori i to: pri Središnjem odboru Nadzorni odbor; pri Oblasnim odborima Oblasni Nadzorni odbor, a pri Mesnim odborima Mesni Nadzorni odbori Narodne odbrane. Njih biraju skupovi koji biraju i odgovarajuće Upravne odbore organizacije. Broj članova u ovim odborima je: Nadzorni odbor pri Središnjem odboru Narodne odbrane do petnaest; Oblasni Nadzorni odbor do devet i Mesni Nadzorni odbor do pet. Odbori se sami konstituišu birajući predsednika, revizora i delovodu, koji i obavljaju sve poslove u ime odbora, a isti obaveštavaju o radu.

Redovne preglede vrše ovi odbori šestomesecno, a o nalazu daju izveštaj odboru čiji su rad pregledali, nadležnom Oblasnom odboru i uvek Središnjem odboru Narodne odbrane.

Vanredan pregled vrši se kad to naredi Središnji odbor bilo od strane određenog Nadzornog odbora ili određenog časnika. Mesta u Nadzornom odboru pri Središnjem odboru Narodne odbrane upravljenja između dva Kongresa popunjava kooptiranjem Plenum Središnjeg odbora Narodne odbrane (član 8).

Svi odbori su dužni da podnesu svojim pretpostavljenim odborima šestomesecni Izveštaj o radu i o imovnom stanju, a i češće ako naredi Središnji odbor.

Član 31.

Oblasni odbori vrše nadzor nad materijalnim stanjem svojih područnih Mesnih odbora, a vrhovni nadzor nad materijalnim stanjem Oblasnih i Mesnih odbora vrši Središnji odbor, po svom nahodenju ili po pozivu dotičnog odbora.

Član 32.

Svaki odbor nosi punu odgovornost i moralnu i materijalnu za svoj rad.

XI. Štampa.

Član 33.

Narodna odbrana ima svoju štampu, a ona стоји под nadzorom Središnjeg odbora. Sve što se u ime Narodne odbrane štampa ili rastura, mora imati odobrenje Središnjeg odbora.

Središnji odbor ima svoj list, koji se zove »Narodna odbrana«. Vlasnik lista je Središnji odbor, a urednik lice koje odbor odredi. Uredovanje i pravac lista daje Središnji odbor preko Predsedništva.

Član 34.

Prema potrebi, a po odobrenju Središnjog odbora, mogu i Oblasni odbori pokretati svoje liste Narodne odbrane. Svi se listovi moraju uredavati strogo u duhu zadatka Narodne odbrane; vlasnik lista biće dotični

odbor, a urednik lice koje Središnji odbor, dogovorno sa dotičnim odborom, odredi.

U slučaju da se Središnji odbor ne složi sa pisanjem ovih listova, on je vlastan da odmah obustavi njihovo izlaženje.

Posebna izdanja: brošure, knjige, povremene časopise itd. izdaje Središnji odbor. Izdanja ostalih odbora podležu cenzuri Središnjog odbora.

XII. Pečat Narodne odbrane.

Član 35.

Svaki odbor Narodne odbrane ima svoj pečat. Pečat je ovalnog oblika sa natpisom imena dotičnog odbora. Ime mesta je u sredini pečata. Oblik zastave, članski karata i uniforme propisace Središnji odbor.

XIII. Omladina Narodne odbrane.

Član 36.

Omladinske organizacije Narodne odbrane stoje pod dotičnim odborom Narodne odbrane i Glavnim starešinstvom omladine. Njihov rad regulisace Središnji odbor Pravilnikom.

XIV. Sud časti.

Član 37.

U slučaju potrebe, pri Središnjem odboru i Oblasnim odborima, može se obrazovati za pojedine slučajeve »Sud časti« koji konačno rešava o razmircama medu članovima. »Sud časti« sastoji se od tri člana, od kojih po jednog biraju zainteresovane strane, a ovi biraju sebi predsednika.

U slučaju da se o izboru ne mogu složiti, predsednika odreduje Pretsedništvo Središnjeg odbora, odnosno Oblasnog odbora.

Članovi »Suda časti« moraju biti članovi Središnjeg odbora, odnosno Oblasnog odbora Narodne odbrane.

Svaki član se mora pokoriti odluci ovoga suda, protiv koje nema žalbe. Ko ne pristane na »Sud časti«, kad Središnji odbor odluči

da mu ima mesta, ili ko se ne pokori odluci »Suda časti« isključuje se iz organizacije.

XV. Narodno-obranbeno veće.

Član 38.

Pri Središnjem odboru Narodne odbrane, u cilju potpune kolaboracije svih organizacija koje rade u duhu člana 3 Pravila Narodne odbrane, a kolektivni su članovi Narodne odbrane, raid što uspešnijeg narodno-odranbenog dela — postoji Narodno-odranbeno veće, u koje ulaze:

a) Središnji odbor Narodne odbrane i

b) Pretsednici Glavnih odbora pomenutih organizacija, ili njihovi zamenici.

Veću pretsedava pretsednik Narodne odbrane, a Veće se sastaje po pozivu pretsednika, poslovnik Veće propisace Središnji odbor Narodne odbrane.

XVI. Završne i prelazne odredbe.

Član 39.

Središnji odbor propisuje pravilnike i upute u duhu ovih Pravila i daje obavezna tumačenja Pravila i svih Pravilnika.

Stupanjem na snagu ovih Pravila svi dosadanji odbori imaju se saobraziti ovim Pravilima.

Ova Pravila stupaju na snagu po usvojenju Središnjeg odbora i odobrenju Gospodina Ministra Unutrašnjih del obradovanjem u listu »Narodna odbrana«.

Pretsednik Središnjeg odbora N. o.,

Ilija Ž. Trifunović, s. r.

Glavni sekretar-član Središnjeg odbora N. o.,

Uroš M. Bjelić, s. r.

Ova Pravila obuhvataju izmene i dopune donete odlukom Kongresa Narodne odbrane održanog 24 i 25 juna 1933 god. u Banjoj Luci, a potvrđena su odlukom gospodina Ministra Un. poslova I Br. 27532/33. (Veza br. 30574/27.)

Za zaščito vlagateljev

VLAGATELJI, ORGANIZIRAJTE SE!

G. predsednik kr. vlade je u svojem govoru od 22. t. m. napovedal prevažne ukrepe za obnovu našega gospodarstva, o definitivnim uređitvama vprašanja kmečkih dolgov, **zavrnil je ostro vse tendencije inflacije** ter napovedal odločno sanacijo denarnih zavodov in še več drugih važnih ukrepov, katerim naj bo osnova: **povrnite zaupanja.**

I. društvo za zaščito vlagateljev v Ljubljani (Šelenburgova ulica 3) opozarja svoje članstvo in vse vlagatelje posebno na oni delgovor g. predsednika vlade, kjer govori o sanaciji denarnih zavodov in kjer pravi med drugim:

»Poleg regulacije vprašanja kmečkih dolgov so največje važnosti za obnovu našega gospodarskega življenja tudi ukrepi, ki naj droprinesijo k pozivljenju in ojačenju funkcije denarnih ustanov.

Sedanj režim blokiranja vlog (§§ 5. in 6.) je enako, kakor dosedanj zakon o zaščiti kmetov, uveden kot začasen ukrep, da trenutno olajša položaj denarnih zavodov, ki so bili zaščiši v brezihoden položaj. Z moratorijem, pri katerih ni viden končni cilj, se ne dajo odpraviti posledice gospodarske krize. Potrebno pa je ustvariti možnost, da denarni zavodi čimprej izdejo iz tega provizoričnega režima in se s postopnim popravljanjem gospodarskih prilik vrnejo v svojo normalno funkcijo.

Ukrepi za sanacijo denarnih zavodov so različni po različnosti stanja posameznih zavodov, in po pomenu teh zavodov za splošne gospodarske interese v državi.

Kar se ne da rešiti, kar je bilo že bolno rojeno, kar nikdar ni bilo zdravo, mora prenehati ter se likvidirati s čim manjšo škodo za zainteresirane. Zato je za take zavode predvidena uredba s posebnim postopkom likvidacije, ki bo omogočil enostavno in najcenejše prenehanje teh zavodov ob polni kontroli oblasti, da interesi posameznikov z načinom likvidacije ne bodo oškodovani.

Za one denarne zavode, ki so sicer trenutno pasivni, ki pa se lahko in zaradi splošnih gospodarskih interesov morajo ohraniti, in za aktivne, a sedaj nelikvidno denarne zavode, se predvideva z uredbo niz ukrepov, da urede svoje bilance ter ojačajo svojo aktivnost in likvidnost.

Poleg tega so s to uredbo predpisane tudi stroge sankcije za odgovornost članov upravnih in nadzornih odborov denarnih za-

vodov in njihovih upravnikov. Režijski stroški denarnih zavodov, ki se bodo okoristili z uredbo o zaščiti denarnih zavodov, se bodo regulirali s posebno uredbo ministra za trgovino in industrijo, ki bo ugotovil za vsak zavod, koliko osoba sme imeti in kako mora biti sestavljeno osoblje zavoda, kakor tudi, koliko smoje največ znašati režijski stroški. Člani upravnih in nadzornih odborov nimajo pravice ne na tantijeme, ne na kake druge honorarie.

Pokojnine nameščencev ne smejo presegati ugotovljenega iznosa, a odpravnine ne smejo biti večje kakor šestmesečna plača. Uredba omogoča prekinitev posebnih in kolektivnih pogodb ter znižanje prejemkov aktivnih in upokojenih uslužencev, kakor tudi odpravnin, pri zavodih pa, ki ne gredo pod zaščito, prekinitev posebnih in kolektivnih pogodb po oceni posebnega razsodišča.

Poleg sredstev, ki so predvidena za povečanje likvidnosti denarnih zavodov, kojih terjatve se z uredbo o zaščiti kmetov pretvorijo v dolgoročne, je vlada mnenja, da bodo ukrepi za zaščito denarnih zavodov ob povratku splošnega zaupanja v gospodarstvo, kar bo nedvomno imel za posledico sklep vlade, ki se vidi v vseh teh ukrepih, da mora namreč vsakdo odgovarjati za svoje obveznosti, ustvarili zdravo bazo za postopni prehod k normalnemu in rednemu funkcioniranju denarnih zavodov, teh tako važnih faktorjev v gospodarskem življenju naroda.«

Prej kakor se je mislilo, prehaja tedaj sanacija denarnih zavodov v odločilni štadij. In kdo naj pri teh prevažnih vprašanjih aktivno sodeluje, če ne glavni interesenti, to so vlagatelji sami. O njihovem denaru se bo sklepalo, saj je denar vlagateljev glavna žila narodnega denarništva. Kako se bo odločalo z denarjem vlagateljev, to naj sodočijo oni sami. Do svoje privatne lastnine imajo vlagatelji v denarnih zavodih vso pravico in oni morajo zahtevati, kar je nesporno njihovo in kar jim je v vsemi zakoni priznano.

Pri tej priliki vse vlagatelje ponovno pozivamo, da se v svrhu uspešnejše obrane in zaščite svojih interesov, t. j. svojih vlog pri denarnih zavodih, združijo v lastni močni organizaciji! Napotil je čas, ko nam le lastna organizacija more in mora nuditi nujno potrebno samopomoč. V naši solidarnosti leže uspehi bodočega dela za naše pravice, naše privatno lastnino! Zato javite vsi vlagatelji svoj pristop našemu društvu enostavno po dopisnicu!

Vpliv nemškega kapitala na naš narod

VPLIV NEMŠKEGA KAPITALA NA NAROD IN POLITIČNO ŽIVLJENJE V SOŠTANJU

Uredba o kmetskih dolgovih

Stvar, ki je prizadevala toliko preglavie, je vsaj formalno rešena. Kmet, t. j. kdor preživlja svojo družino s kmetijstvom, bo lahko po novi naredbi plačal svoje pred 20. aprilom 1932. napravljene dolgove v 12 letih. Za vsakih 100 Din dolga bo plačal:

zaseb. upnikom den. zav.

	Din	Din
1. leto	6-	6-
2. leto	6·60	6·75
3. leto	7·28	7·65
4. leto	8·06	8·94
5. leto	8·84	10·67
6. leto	9·75	12·68
7. leto	10·72	14·74
8. leto	11·84	15·64
9. leto	13·06	16·85
10. leto	14·36	17·38
11. leto	15·94	17·85
12. leto	17·55	18·78

Za vsakih 100 Din bo plačal skupno 139·90 153·91

Prvi obrok plačila mora biti poravnani do 15. novembra 1934. in potem vsako leto do tega dne. Kdor zaostane s plačilom treh obrokov, izgubi ugodnosti zaščite. Kdor pa plača dolg v celoti ali delno prej kot je po naredbi odločeno, sme od zapadlega zneska odtegniti po 2% za vsako skrajšano leto.

Kmetje, ki so dolžni največ 1200 Din, morajo plačati svoj dolg v treh enakih letnih obrokih, ali v petih takih obrokih, ako dolg ne znaša več ko 4800 Din. Obresti se v obeh slučajih ne smejajo računati višje kot 7% z vsemi drugimi pripadki.

Prisilne prodaje ter rubežni premičnin in nepremičnin, prisilne uprave in transferacije so onemogočene, razen za neplačene zapadle obroke. Odlok o odgoditvi prodaje izda sodišče na prošnjo dolžnika.

Ta zaščita pa ne velja za dolžnost plačevanja davkov in javnih dajatev, niti za dolgove do 500 Din za živila, obleko in obutev, napravljene po 20. oktobru 1931., niti za dol-

gove Hipotekarni, ali Agrarni ali Narodni banki.

Ako dolžnik odpriča ali drugače odtuji svojo imovino v nameri, da bi upnika oškodoval — izgubi pravico zaščite in je še posebej kazniv.

Odbitek po 2% za vsako leto, ako dolžnik plača prej, se nam zdi, da ne bo dobro odjeknil. Okoristili se bodo s to določbo največ tisti nepošteni dolžniki, ki so imeli denar, pa vsled zaščite niso hoteli plačevati. Zato, ker so bili brezobzirni dolžniki in so denar skrivali, bodo sedaj nagrajeni ter bo marsikateri tako v stanu, da si zmanjšajo svoj dolg za eno četrtino. Določba o 2% odbitka je očvidno imela namen, da plačevanje čimprej požene v obtok in pomnoži kroženje denarja, toda moralno bo na splošnost učinkovala slabo.

Višina obrokov, ki jih bo treba plačevati, ni odmerjena prav, kajti kmet, ki je nekoliko bolj zadolžen, jih ne bo zmogel in ga bodo upniki morali rubiti ter si zapadle obroke naplačevati potom dražbi. Pri tem bo dolžnik silno prizadet ter utegne prej biti brez grunta, predno bo dolg plačan z dražbam. Vsekakor bi se bilo moralno višino odplačilnih obrokov differencirati in prilagoditi višini zadolženosti in zmožnosti posestva za plačevanje. Mislim namreč, da se bi bilo treba ozirati na to, da bi se bilo višino odplačilnih obrokov tako določilo, da bi za četrtino vrednosti imetja zadolženi moral sorazmerno odplačevati veliko višje in morda tudi kraje obroke kot oni, ki je zadolžen do polovice ali do tričetrti vrednosti imetja ali, ki je celo prezadolžen. Pri sedanjih konjunkturnih izgledih je z gotovostjo pričakovati, da količaj bolj zadolženi ne bodo mogli zadočiti svojim obveznostim, ne da bi se pri tem morali gospodarsko tako iztrošati, da bo to kvarno vplivalo na njihovo ustvarjalno in pridobitno zmožnost za naprej in bo njihova sposobnost za odplačevanje obrokov z leta v leto slabša.

KMETIJSKI POUK ŠOLI ODRASLE MLADINE

V številki 46. našega lista smo pod goranjim naslovom objavili kritiko o naših kmetijsko-nadaljevalnih šolah. Med drugim smo omenili, da so naše nadaljevalne šole preveč idejne in premalo strokovne, z drugimi besedami, niso »kmetijske«, temveč samo »kmetijske« nadaljevalne šole. Pri drugih narodih, zlasti pri Čehih, Poljakinih in Nemcih v mnogo večji meri povdarijajo strokovno plat. Toda podrobno razmotrovanje o tem, nai naša stvar. To je stvar učiteljstva in kmetijskih strokovnjakov.

Glede idejnega programa nadaljevalnih šol pa smo povdariili, da naglaša program teh šol v preveliki meri vrednote našega ožrega okolia, mesto da bi bila osnova našega ideja in jedro: **vztrajno propagiranje enotne, močne nacionalne države**.

Proti vsemu pričakovaju smo dobili iz vrst učiteljstva številne proteste radi naših izjavjanj, ki so napisali ali podpisali ostre proteste. Vsi ti dopisi enako povdarijajo odločno nacijačnost našega učiteljstva, nam pa očitajo, da jih po krivem sumničimo posmikanja nacionalne zavednosti in državljanske odločnosti. Nam je to nerazumljivo. Nikdar in ob nobeni priliki nismo očitali našemu učiteljstvu, da ne bi bilo dovolj nacionalno. Nasprotno povdarijamo izrecno, da je ogromna večina vsega učiteljstva v Dravski banovini odlično nacionalno orientirana. O tem nismo nikdar dvomili. Nasprotno! Naša borba za širjenje nacionalne ideje bi bila skoroda nepotrebnemu, ako bi bili vsi stanovi enako odlično idejno usmerjeni, kakor baš naše učiteljstvo.

Povdarij smo samo, in to danes ponovimo in ponovno zahtevamo, da se idejni program naših kmetijskih nadaljevalnih šol iz temelja preuredi. Ljubezen do močne, enotne in autoritativne države mora biti trdn temelj idejnega programa. Državna ideja mora preplesti vse učni načrt, iz katerega mora izgnati vse ono, kar po nepotrebnem preveč nagaša naših posebnosti, naših ožjih prilik in razmer. Z eno besedo, izginiti mora vse to, kar bi gotovim partikularističnim elementom tvorilo most, da ob dani priliki pridejo brez posebnih težav v stare vode. Torej, da še enkrat povdarijamo: nočemo in nimamo kaj popravljati na nacionalizmu našega učiteljstva, vsaj njega pretežni večini; zahtevamo pa temeljno remedium v osnovnem programu našega nadaljevalnega šolstva.

ANONIMNO PISMO

Anonimno pismo je posebna značilnost za pisca. Človek, ki ga kaj jezi, ali ki kaj zavida komu — ne more sprostiti drugače svojih najskrivnejših, nepoštenih misli kakor v anonimnem pismu. Le to je izraz njegovih nizkotnih čustev in strasti, zlasti hudobike, ki ima edini namen žaliti in osmešiti sprejemnika pisma. Seveda, tako pismo zgreši pogosto nameravani cilj. Sprejemnik ga smatra veliko pridobit, ker mu odpre pogled v svet hudobnih strahopetavcev. Tako se učimo tudi v anonimnih pismih spoznavati vsebinsko tujih duš. In to je pomembno ne le za pisatelja, psihologa, temveč zlasti za pedagoškega. Pismo, o katerem govorim, sem prejela 20. novembra t. l. kot odgovor na moje predavanje v Radio: »Glagolica, cirilica, latinica ... (Isto predavanje je ponatisnilo »Pohod« 18. novembra t. l.) Pismo je pisano s cirilico in glasi: »Cirilica je najlepša pisava na svejt, kazal je Ribničan, tudi moj osel je zna brati! Sedaj bodo tudi Francozzi in Englezi pisali s cirilico! Sancta simplicitas!«

1000 godina po Kristu bomo kmalu nazaj! Baba ostani u kuhinji i u krevetu pa šut! (Original pisma sem priložila uredništvu v potrditev moje navedbe.)

Kaj, krasna slika visoke duševne kulture! In četudi je pismo tako nesramno in podlo, vendar sem ga bila res vesela. Ne mislim ironično, kajti pokazalo mi je rak-rano naše slovenske miselnosti ter mi začrtašo pot mojemu bodočemu delovanju: več takih pred-

vanj, kajti treba je še mnogo naših zaslepljenih in fanatičnih duhovnih revežev vzgojiti k pravemu pojmovanju jugoslovanstva in Jugoslavije.

Priporočam se še nadalje za podobna anonimna pisma za studijo »duhovnih profilov« o abotnih, strupenih, zahrbitih sovražnikih napredka naše ujedinjene mlade Jugoslavije.

Marijana Željezova-Kokalj, profesor, Ljubljana.

RADIO — LJUBLJANA

Pred nami leže štiri številke nove, ali bolje rečeno, obnovljene revije Radio — Ljubljana. Izdaja jo njeni prejšnja uprava po tistih načelih, ki so prisilila državno oblast, da bi razpustila Prosvetno zvezo in postavila ljubljanskemu Radiu komisarje. Da je temu tako, se jasno vidi iz uredniških člankov, ki so doslej objavljeni. Izdajatelji svojih nazorov ne prikrivajo. Naravnost čuti se moramo njihovem državnemu poskušu, potom te revije obdržati še nekaj svojega starega vpliva na to važno kulturno inštitucijo. Njih namen je čimprej odpraviti sedajni komisariat in priti po bogekakih ovinkih zopet do merodajnega vpliva v ljubljanskem študiju. Temu namenu naj služi njihovo glasilo. Sami pravijo, da so se vkljub vsem težavam odločili izdajati list, da jih kdo drugi ne prehititi, kajti »če bi ostali brez glasila«, pravijo, »bi bila nevarnost, da se po kaže kje kak podoben list s svojimi tendencami, ki bi po znanih metodah potvarjale želje in misli slovenskih poslušalcev«. Beseda »slovenski« se prav na gosto ponavlja v njihovih vrstah, tako da se človek mora vprašati, če ti gospodje pod to besedo ne razumejo nekaj drugega kakor navaden nepoučen človek misli.

Da bi svojemu listu omogočili obstoj, se težkega srca odločili, da prilagajo listu program, ki se sicer tiska v latinici za list Radio — Beograd. Dasi so izrazi, ki se uporabljajo v programskega delu zvezne — mednarodni ali pa skorajda enaki v slovenščini in srbobrvaščini, smatrajo vseeno za potrebno, še prav posebej povdari, da so se za to odločili le v največji zadregi in najnižče ne misli, da hočejo s tem služiti kakšnemu koli »jugoslovenarstvu«. To besedo so debelo podprtali v tekstu, da bi jo ja vsak bralec zapazil. Zato si je treba zapomniti, da je to politično psvok, v svoji 46. številki, prvi rabil list Radio — Ljubljana, Čast, komur čast! Ta beseda sama zadostuje, da se razumem. Upamo, da bodo to razumeli tudi tisti, katerih se to tiče. Naše mnenje je, da list s takim pisanjem ne more koristiti ugledu in razvoju ljubljanske radio-postaje.

Radio-poslušalec.

NI NAM VSEENO

Dovolite mi gosp. urednik, da na članek Vašega cenz. lista »Ni nam vseeno« napišem kot domač podjetnik nekoliko vrst na naslov onih, ki jim je vseeno.

Vseeno jim je, mirno lahko trdim, v prvi vrsti tistim, kateri se ob vsaki priliki trkajo na svoja narodna zavedna prsa, kakšne in či gave izdelku kupujejo. Da, niti vseeno jim ni, temveč trdrovratno zahtevajo po trgovinah le tujev izdelek. V tem pogledu seveda mora prednajtičiti naš ženski svet.

Za enkrat samo dva primera; pred časom sem prosil neko našo žensko društvo, da bi me kot domačega podjetnika moralno podprlo v borbi proti tujecu; da niti odgovora nisem prejel. Drugi primer: visoko čislana dama, zelo aktivna v nekem dobroznamen narodno-obravnem društvu in katere hčerka deklamira neodrešenim bratom, vrača trgovcu priznano dober domači izdelek in trdrovratno zahteva tujev blago. Gospa, to ni zavednost, temveč narodno izdajstvo in če niso za Vas domači proizvodi, naj ne bo za Vas tudi naš domač kruh — pojrite si ga iskati preko meje.

Večina naših domačih podjetnikov ne more plačevati svojih uslužencev tako, kakor zaslužijo. Kazaj? Zato, ker ni zaslužka in če zaslužka ni, tudi pošteno plačati ni mogoče. Ni nam vseeno, da tega ne moremo; je pa zato Vam takozvanim zavednežem vseeno, da gospodarji tujih podjetij, katere Vi podpirate, zavraljajo po barhi (pa ne mislite, da v naših doma) sto in stotisoče, ukradene našemu revnemu delavcu in katere Vi zavedneži spravljate še ob to borno skorjico kruha.

Zavedajte se Vi »zavedneži«, da nam domačim podjetnikom ni vseeno in da smo zachele budno paziti na Vas. Razkrinali Vas bomo brezobzirno, da dobite dobro plačilo za Vašo izredno »zavednost«.

Še nas je precej solidnih domačih podjetnikov (kartelirana podjetja ne spadajo v naš krog), naši živci so se utrdili v borbi proti tujecu in Vam »zavednežem«, naši bomo že način, da pomedemo Vas in tujce z njihovimi takozvanimi prima izdelki.

Država in razna društva terjajo od nas domačinov več kakor svoje, pa tudi mi bomo začeli, in če ne tudi energično zahtevati to, kar nam gre in tudi zaslužimo. Zavedneži, zapomnite si to.

Domač podjetnik.

Ni nam vseeno če gospodari in zapoveduje v tovarni tujec, pa naj si bo to lastnik, direktor ali uradnik. Taki ljudje so večinoma nepotrebni. Dovolj imamo svojih sposobnih ljudi, ki bodo človekoljubno gospodarili v našem domačem jeziku.

V letu 1927. so se vrstile ljubljanske občinske volitve in se je vršila proti dr. Pucu ostra borba s strani bivše SLS, ki je skušala prepričiti njegovo potrditev za ljubljanskega župana. Tekom te kampanje je bilo dr. Puc zlasti očitano sodelovanje pri prodaji Filipovega dvorca, katerega je kupila takrat Mestna hranilnica ljubljanska od bivše Slovenske banke. V času prodaje je bil dr. Puc gerent Mestne občine, sočasno pa član nadzorstva Slovenske banke. Proti tem napadom se je branil dr. Puc v »Jutru« od 6. decembra leta 1927., ki je priobčilo sledič njegov odgovor:

Jugoslovenski klub zahteva od notranjega ministra, da ne potrdi moje izvolitve za župana in to radi »korupcijskih afcer«. Jaz sem sicer v veri, da bi SLS ovirala delovanje občinskega sveta v vsakem slučaju, pa naj bi bil izvoljen Peter ali Pavel, kajti njej, kadar ima moč v rokah, pretvež ne manjka. Da si je pa izbrala sedanji način osebnega boja proti meni in tovarišu Turku, samo zato, da prikrije svoje nečedne namene, je zanje tembol značilno.

Kar se tiče očitkov na moj naslov, pa niam ničesar prikrivati. Javnost naj sodi, za kake »koruptnosti« gre.

Slovenska banka se je nahajala že več let v težkočah, v katere je prišla po mojem m-

šljenju v glavnem radi Slavenske banke, ki je bila svojčas nakupila večino njenih delnic. — Jaz sicer v Slovenski banki nisem imel nobenih dominantnih pozicij, kakor bi se sedaj rado naslikalo. Nisem bil ne upravni svetnik, še manj član eksekutive, marveč samo skromen član nadzorstva in v resnicu ne vem, kdaj naj bi bil postal predsednik nadzorstva.

Danes pa je vsakemu, tudi lajiku še znano, da uporabila Slovenska banka ostanek kupnine, ki ga je prejela, razen prizadetih.

Da je uporabila denar v delno kritje svojih upnikov, ki so sami moral vlagati tudi mnogo gotovine demaria. Naravno je, da sem zahteval v tem pogledu kritje bodisi v obliki plačila, bodisi v obliki predaj.

Naj navedem samo nekaj pravd, v katerih sem zastopal Slovensko banko, oziroma jo še zastopam, da se vsaj malo razvidi obseg mojega dela: pravda proti Hrvatski centralni baniki, ki gre za okroglo 1 milijon dinarjev; ca Regali radi Din 50.000—; ca Sket radi Din 102.00—; ca Dečko in dr. radi 150.000 dinarjev; ca Kmetska delavska hranilnica radi Din 64.000—; ca Jane radi Din 300.000—; ca Storza radi Din 3.700.000—